

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Právní systémy – vnitrostátní a na úrovni EU>**Vnitrostátní specializované soudy**

Vnitrostátní specializované soudy

Portugalsko

Tato stránka obsahuje informace o organizaci specializovaných soudů v Portugalsku.

Soudy prvního stupně (*Tribunais judiciais de 1.ª instância*)

Soudy prvního stupně jsou zpravidla okresní soudy (*tribunais de comarca*). Zodpovídají za projednávání věcí ve všech záležitostech, které nespádají do soudní pravomoci jiných soudů. Okresní soudy mají obecnou i specializovanou příslušnost.

Okresní soudy jsou rozděleny do sekcí se specializovanou nebo obecnou příslušností a také místních sekcí. Sekce jsou pojmenovány v souladu s jejich příslušností a názvu obce, v níž se nacházejí.

Mohou existovat tyto sekce se specializovanou příslušností:

ústřední občanskoprávní (*Central cível*);

místní občanskoprávní (*Local cível*);

ústřední trestní (*Central criminal*);

místní trestní (*Local criminal*);

místní trestní pro mladistvé (*Local de pequena criminalidade*);

trestní vyšetřování (*Instrução criminal*);

rodina a mladiství (*Família e menores*);

pracovníprávní (*Trabalho*);

obchodní (*Comércio*);

výkon rozhodnutí (*Execução*).

Níže uvedené specializované soudy mají širší místní příslušnost:

soud pro otázky duševního vlastnictví (*Tribunal da propriedade intelectual*);

soud pro hospodářskou soutěž, regulaci a dohled (*Tribunal da concorrência, regulação e supervisão*);

námořní soud (*Tribunais Marítimos*);

soud pro výkon trestů (*Tribunal de execução das penas*);

ústřední soud pro trestní vyšetřování (*tribunal central de instrução criminal*).

Sekce se specifickou příslušností

Z těchto sekcí jsou důležité zejména tyto:

Ústřední občanskoprávní

Do pravomoci těchto sekcí patří:

projednávání občanskoprávních rozhodovacích žalob v rámci běžného řízení pro hodnoty vyšší než 50 000 eur,

plnění povinností stanovených v občanském soudním řádu týkajících se zeměpisných oblastí, pro které neexistují příslušné sekce nebo soudy, a to v rámci občanskoprávních vykonávacích řízení pro hodnoty vyšší než 50 000 eur,

projednávání naléhavých předběžných řízení ve věcech, které spadají do jejich pravomoci,

plnění dalších povinností, které jim náleží ze zákona.

Sekce pro rodinné věci a mladistvé

Ve věcech týkajících se **občanského stavu osob a rodiny** tyto sekce projednávají:

nesporná řízení mezi manželi;

nesporná řízení v situacích soužití bez manželského svazku nebo týkající se osob, kteří žijí společně ve sdílené domácnosti;

žaloby ve věcech rozluky osob a dělení majetku a rozvodu;

žaloby na prohlášení neplatnosti nebo zrušení občanského sňatku;

žaloby podané na základě článku 1647 a čl. 1648 odst. 2 občanského zákoníku, schváleného nařízením vlády č. 47344 ze dne 25. listopadu 1966;

žaloby týkající se plateb výživného a vymáhání výživného mezi manželi a mezi bývalými manželi;

jiné žaloby týkající se občanského stavu osob a rodiny.

Kromě pravomocí v této oblasti uvedené sekce vykonávají rovněž pravomoci, které zákon přisuzuje soudům v souvislosti s řízeními ve věcech soupisu majetku, jež vyplývají z rozluky osob a dělení majetku, rozvodu nebo prohlášení neplatnosti nebo zrušení občanského sňatku, jakož i v souvislosti se zvláštními případy dělení majetku, na které se vztahují odpovídající právní předpisy.

Pokud jde o **nezletilé a dospělé děti**, je v pravomoci těchto sekcí:

určovat opatrovnictví a správu majetku;

jmenovat osobu, která bude provádět právní transakce ve jménu nezletilého a také jmenovat obecného opatrovníka, který bude nezletilého, jenž je předmětem rodičovské odpovědnosti, zastupovat mimo soud;

schvalovat osvojení;

řídít výkon rodičovské odpovědnosti a projednávat s tím související záležitosti;

určovat platby výživného, které náleží nezletilým a dospělým dětem nebo dětem, kterým byla přiznána svéprávnost, podle článku 1880 občanského zákoníku, schváleného nařízením vlády č. 47344 ze dne 25. listopadu 1966, a projednávat žaloby týkající se vymáhání plateb výživného;

nařídít umístění nezletilých do péče po dobu čekání na osvojení;

rozhodnout o umístění u osoby vybrané pro osvojení nebo v ústavním zařízení za účelem budoucího osvojení v rámci opatření na prosazování a ochranu práv;

rozhodnout o svěření do péče (*apadrinhamento civil*) a takováto rozhodnutí rušit;

oprávnit právního zástupce nezletilého k provádění určitých úkonů, schvalovat úkony, které již byly provedeny bez oprávnění, a činit kroky související s přijímáním darů;

přijímat rozhodnutí o úhradě finanční jistoty, kterou musí provést rodiče ve prospěch svých nezletilých dětí;
rozhodovat o úplném nebo částečném zákazu výkonu rodičovské odpovědnosti nebo o jeho omezení podle článku 1920 občanského zákoníku, schváleného nařízením vlády č. 47344 ze dne 25. listopadu 1966;
provádět oficiální určování mateřství a otcovství a projednávat námítky a vyšetřování týkající se záležitostí mateřství a otcovství;
rozhodovat, pokud se rodiče nedohodnou, o křestním jméně a příjmení nezletilého.

Kromě pravomocí v této oblasti zodpovídají sekce také za tyto záležitosti:

pokud existuje opatrovnictví nebo správa majetku, stanovení odměny opatrovníka nebo správce, projednávání a rozhodování ve věci uvolnění, rezignace nebo odvolání opatrovníka, správce nebo člena rodinné rady; vyžádání a posouzení účtů, schvalování výměny právní zástavy a rozhodování o posílení a výměně poskytnutého zajištění; jmenování zvláštního opatrovníka pro zastupování nezletilého mimo soud;
jmenování zvláštního opatrovníka, který bude nezletilého zastupovat ve všech řízeních ve věci opatrovnictví;
změna, zrušení a přezkum osvojení; vyžádání a posouzení účtů osvojitele a stanovení výše peněžní částky z příjmu, která má být vynaložena na obživu osvojeného;

rozhodování o zvýšení nebo výměně zajištění poskytnutého ve prospěch nezletilých dětí;

vyžádání a posouzení účtů, které musí rodiče poskytnout;

rozhodování o jakýchkoli záležitostech týkajících se řízení podle předchozích odstavců [a) až m)].

Pokud jde o **záležitosti opatrovnictví pro potřeby vzdělávání a ochrany**, soudy rovněž zodpovídají za tyto oblasti:

řízení ve věci prosazování a ochrany práv,

uplatňování opatření v oblasti prosazování a ochrany práv a sledování jejich provádění, je-li požadováno, kdykoli se dítě nebo mladistvý dostane do rizikové situace a pokud nemůže zasáhnout výbor na ochranu dětí a mladistvých,

provádění úkonů, které spadají do jejich pravomocí, v oblasti vyšetřování opatrovnictví pro potřeby vzdělávání,

posuzování skutků, které jsou podle zákona kvalifikovány jako trestné činy, spáchaných nezletilými ve věku od dvanácti do šestnácti let za účelem uplatnění opatrovnických opatření;

provádění a přezkum opatrovnických opatření,

prohlášení opatrovnických opatření za ukončená nebo zrušená,

projednávání odvolání proti rozhodnutím, kterými se ukládají disciplinární opatření nezletilým, vůči nimž bylo vydáno rozhodnutí o vazbě.

Pracovníprávní sekce

Tyto sekce projednávají v občanskoprávních řízeních mimo jiné věci vyplývající ze vztahu mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem a ze vztahů vzniklých za účelem podpisu pracovních smluv, které se týkají pracovních úrazů a nemocí z povolání, smluv, které jsou podle zákona srovnatelné s pracovními smlouvami, a smluv týkajících se učňovské praxe a stáží, jakož i věci týkající se občanských záležitostí souvisejících se stávkami.

Obchodní sekce

Tyto sekce projednávají:

úpadková řízení a zvláštní restrukturalizační opatření;

žaloby na prohlášení neexistence, neplatnosti či zrušení společenské smlouvy a stanov;

žaloby týkající se výkonu práv společností;

žaloby na pozastavení či zrušení usnesení společnosti;

žaloby na soudní zrušení společností;

žaloby na zrušení společností, které vznikly se statutem evropské společnosti;

žaloby na zrušení holdingových společností;

žaloby uvedené v zákoně o registraci společností;

žaloby na zrušení úvěrových institucí a finančních společností.

Odpovídají rovněž za posuzování námitek proti rozhodnutím vedoucích rejstříků společností, jakož i námitek proti rozhodnutím vedoucích rejstříků v rámci správních řízení vedených za účelem zrušení nebo likvidace společností.

Sekce pro výkon rozhodnutí

Tyto sekce jsou odpovědné za občanská vykonávací řízení podle občanského soudního řádu, s výjimkou případů, které náleží do pravomoci soudu pro otázky duševního vlastnictví, soudu pro hospodářskou soutěž, regulaci a dohled, námořního soudu, sekci pro rodinné věci a mladistvé, pracovníprávní sekci a obchodních sekcí. Sekce pro výkon rozhodnutí se zabývají také výkonem rozsudků vynesených v trestních řízeních, které by podle trestního řádu neměl řešit civilní soud.

Soudy s širší místní příslušností

Soudy pro otázky duševního vlastnictví

projednávají záležitosti v těchto oblastech:

žaloby, kdy se žalobní důvod vztahuje k autorským právům a souvisejícím právům;

žaloby, kdy se žalobní důvod vztahuje k průmyslovému vlastnictví, jakýmkoli způsobem stanoveným právními předpisy;

žaloby na zneplatnění a zrušení patentů, dodatkových ochranných osvědčení, užiténých vzorů a topografií polovodičových výrobků uvedených v zákoně o průmyslovém vlastnictví (*Código da Propriedade Industrial*) a dalších použitelných právních předpisech, jakož i žádosti o prohlášení neplatnosti nebo zrušení registrací výkresů nebo modelů, značek, logotypů, odměn, označení původu a zeměpisných označení, které jsou předmětem řízení o protinároku;

odvolání proti rozhodnutím vydaným Národním institutem pro průmyslové vlastnictví (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial, I. P. – INPI, I. P.*), kterými se přiznává nebo zamítá jakýkoli druh práv průmyslového vlastnictví, nebo proti rozhodnutím, která se týkají převodů, licencí nebo prohlášení o zastaralosti, nebo proti jakýmkoli jiným úkonům, které ovlivňují, mění nebo anulují práva průmyslového vlastnictví;

odvolání a přezkum rozhodnutí nebo jakýchkoli jiných opatření, která lze zákonně napadnout, přijatých Národním institutem pro průmyslové vlastnictví ve věcech týkajících se porušení a pokut;

určovací žaloby, kdy se žalobní důvod týká názvů internetových domén;

odvolání proti rozhodnutím přijatým Nadací pro národní vědeckou analýzu (*Fundação para a Computação Científica Nacional*), která je příslušným orgánem odpovědným za registraci, zamítnutí žádosti o registraci nebo obnovení a prodloužení doménových jmen .pt;

žaloby, kdy se žalobní důvod týká společností nebo názvů společností;

odvolání proti rozhodnutím přijatým Institutem pro rejstříky a notáře (*Instituto dos Registos e do Notariado, I. P. – IRN, I. P.*), která se týkají přípustnosti názvů společností a obchodních názvů na základě právního rámce Národního rejstříku právnických osob (*Registo Nacional de Pessoas Coletivas*);

žaloby, kdy se žalobní důvod vztahuje k nekalé hospodářské soutěži nebo porušování obchodních tajemství v souvislosti s průmyslovým vlastnictvím;

opatření pro získání a uchování důkazu a pro poskytnutí informací, pokud je to zapotřebí pro ochranu práv duševního vlastnictví a autorských práv.

Soud pro hospodářskou soutěž, regulaci a dohled

Tento soud mimo jiné projednává otázky týkající se odvolání, přezkumu a výkonu rozhodnutí, příkazů a jiných opatření vyplývajících z případů porušení, které lze zákonně napadnout, vydaných několika regulačními orgány, konkrétně Úřadem pro hospodářskou soutěž (*Autoridade da Concorrência*), portugalským Úřadem pro civilní letectví (*Autoridade Nacional da Aviação Civil*), Portugalskou bankou (*Banco de Portugal*) a portugalskou Komisí pro trh s cennými papíry (*Comissão do Mercado de Valores Mobiliários*).

Námořní soudy

projednávají záležitosti v těchto oblastech:

náhrady škod, které způsobily nebo utrpěly lodě, čluny nebo jiná plavidla, nebo škod vyplývajících z jejich používání na moři, podle obecných ustanovení právních předpisů;

smlouvy o stavbě, opravě, nákupu či prodeji lodí, člunů a jiných plavidel, pokud jsou určeny k používání na moři;

smlouvy o přepravě po moři nebo smlouvy o kombinované či multimodální přepravě;

smlouvy o říční přepravě a přepravě přes kanál, v mezích stanovených v tabulce 1 připojené k obecnému nařízení pro přístavy (*Regulamento Geral das Capitanias*), schválenému nařízením vlády č. 265/72 ze dne 31. července 1972;

smlouvy o pronájmu nebo nájmu námořních lodí, člunů a jiných plavidel;

smlouvy o pojištění lodí, člunů a jiných plavidel určených k používání na moři a jejich nákladu;

zástavní a výhradní práva k lodím nebo člunům a jakékoli bankovní záruky ve vztahu k plavidlům a jejich nákladu;

zvláštní řízení týkající se lodí, člunů a jiných plavidel a jejich nákladu;

naléhavá předběžná řízení týkající se lodí, člunů a jiných plavidel, jejich příslušných nákladů a ropných paliv a jiných věcí náležejících k lodím, člunům a jiným plavidlům, jakož i předběžné žádosti na správce přístavu, aby poskytl podporu v souvislosti s odchozím pohybem věcí, které jsou předmětem těchto řízení;

záležitosti týkající se společné havárie nebo zvláštní havárie, včetně těch, které souvisejí s jinými plavidly pro používání na moři;

námořní pomoc a záchrana;

smlouvy o službách vlečných lodí a vedení plavidla;

odstraňování trosk;

občanskoprávní odpovědnost v souvislosti se znečištěním moří a jiných vod spadajících do jejich soudní pravomoci;

používání, ztráta, hledání nebo přivlastňování metod nebo zařízení pro rybaření nebo pro sběr mořských plodů, měkkýšů a mořských řas, harpun, vybavení, zbraní, potřeb a jiných předmětů používaných pro účely plavby nebo rybaření, jakož i škody, které tento materiál způsobí nebo utrpí;

škody způsobené na majetku, který náleží do veřejné námořní oblasti;

vlastnictví a držení trosk plavidel, které byly vyplaveny na břeh, a věcí nebo jakýchkoli existujících pozůstatků, které pocházejí nebo přilpují z oceánu a které leží na půdě nebo půdním podloží nebo které pocházejí z vnitrozemských vod nebo se v nich nacházejí, pokud je to z námořního hlediska zajímavé; zatčení,

všechny obecné otázky ve věcech obchodního námořního práva;

odvolání proti rozhodnutím přijatým správcem přístavu ve věcech porušení námořních pravidel.

Soud pro výkon trestů

Tento soud monitoruje výkon trestů a dohlíží na něj a přijímá rozhodnutí o změnách, nahrazení a ukončení trestu nebo vazebního opatření stanoveného v soudním rozhodnutí poté, co byl uložen trest. Soud má pravomoc:

rozhodnout o výkonu doplňkového trestu vyhoštění a prohlásit, že se od výkonu trestu odnětí svobody upouští, a rozhodnout o brzkém provedení doplňkového trestu vyhoštění,

prohlásit, že se upouští od výkonu trestu odnětí svobody, trestu bez právního časového omezení (*pena relativamente indeterminada*) nebo ochranného opatření spojeného s internací,

vydávat zatýkácí rozkazy, příkazy k zadržení nebo propuštění,

vydat prohlášení o nedodržování podmínek a nařídit zajištění majetku spojeného s odsouzenou osobou, která se úmyslně, zcela nebo částečně, vyhýbá výkonu trestu odnětí svobody nebo vazebnímu opatření,

rozhodnout o předběžném výmazu skutečností nebo rozhodnutí, které byly zapsány do trestního rejstříku.

Ústřední soud pro trestní vyšetřování

Tento soud provádí trestní vyšetřování, přijímá rozhodnutí o trestu a je příslušný k vyšetřování trestné činnosti, k níž dojde v okresech náležejících k různým odvolacím soudům (*Tribunais da Relação*), a kdykoli jsou spáchány tyto trestné činy:

trestné činy proti míru a lidskosti;

trestné činy teroristických organizací a terorismu;

trestné činy ohrožující bezpečnost státu, s výjimkou volebních trestných činů;

obchodování s narkotiky, psychotropními látkami a prekurzory drog, s výjimkou situací přímé distribuce spotřebiteli, a zločinecké spolčení za účelem nezákonného obchodování;

praní peněz;

korupce, zpronevěra a úplatkářství;

úmyslný úpadek;

špatné řízení ekonomicky nezávislých organizací veřejného sektoru;

podvod související se získáváním nebo zpronevěrou dotací, grantů nebo půjček;

hospodářské a finanční trestné činy spáchané organizovaně, zejména zahrnující použití informačních technologií;

hospodářské a finanční trestné činy, které jsou svým rozsahem mezinárodní nebo nadnárodní.

Poslední aktualizace: 29/01/2024

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.